



МИЛЛИЙ ТИКЛАНİŞ

14 (283)

2014 йил 9 апрель, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uzТаҳририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Ёш авлодни соғлом турмуш тамоиллари асосида тарбиялаш, ёшларда саломатлик маданиятини юксалтириш масаласи ЎзМТДПнинг барча даражадаги ташкилотлари ва депутатлари дикқат ёзтиборида бўлиб келмоқда



Наманган шаҳар кўп тармокли марказий поликлиникинин ўн мингдан зиёд ахолига тиббий хизмат кўрсатади. Бу ерда болалар ва туғиш ёшидаги аёллар чукурлаштирилган тиббий кўрикдан ўтказилаётir



Бангладешда кўп партиявилик тизими мавжуд бўлиб, ҳозир бу ерда юзга яқин сиёсий партиялар рўйхатга олинган. Мамлакатдаги мавжуд сиёсий кучлар ўзининг ёшлар харакатига эга



3

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

Фракция ҳаёти

6

ЖАРАЁН

7

ХАЛҚАРО ҲАЁТ



Ўзархив ишининг бугунги ҳолати ва истиқболлари

ЎзМТДП фракцияси ташаббуси билан "Ўзархив" агентлиги бош директорининг ахбороти тингланди

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитасидаги Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси аззоларининг ташаббуси билан ташкил этилган йилинида "Ўзархив" агентлиги бош директорининг "Ўзбекистонда архив ишининг ҳолати ва унинг ҳуқуқий асосларини тақомиллаштиришинге долзарб масалалари тўғрисида"ги ахбороти тингланди. Унда қўмита аззолари, ЎзМТДП фракцияси ва Марказий Кенгашни аззолари, ҳалқ депутатлари маҳаллий Кенгашларга партинидан сайланган депутатлар, "Ўзархив" агентлиги ва худудий башқармалари раҳбарлари, мутахассислар ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

риш, соҳадаги муносабатларни тартибига солиша самара-ли кўлланиб келинмоқда.

"Ўзархив" агентлиги бош директори А.Абдуллаевнинг ахборотида қайд этилишича, соҳада кўрилган чора-тадбирлар натижасида 2014 йилга келиб мамлакатимизда 102 та давлат, 111 та идораларро ҳўжалик ҳисобидаги шахсий таркиб архивлари, 10 мингга кимматли ва ноёб ҳуҷжатлар тўплланган.

нодавлат архивлари фаолияти юритмоқда. Миллий архив фонди ҳуҷжатлари қарийб 9,6 млн. сақлов бирлигига етган. Республиканинг давлат архивларида миллий-тарихий аҳамиятга эга бўлган 555 минг сақлов бирлигидан зиёд алоҳида қимматли ва ноёб ҳуҷжатлар тўплланган.

2-бет

Муносабат

Демократик институтлар конституциявий асосларининг ривожланиши

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 21 йиллигига бағишлиган тантанали маросимда Юрбошимиз таъкидлаганидек: "Ривожланган демократияга эга бўлган давлатларнинг тажрибаси, шу билан бирга, Ўзбекистоннинг сиёсий ва конституцион ривожланишининг мантиқий йўли ҳалқимиз, жамоатчилигимизнинг намояндлари бўлмиш вакиллик, депутатлик органларининг жамиятимиз ҳаётидаги роли ва аҳамиятини янада оширишни, содда қилиб айтганда, бу йўлда бошлаган ишларимизни изчил давом эттиришни талаб этмоқда".

2-бет

Таъкидланганидек, мазкур йўналишдаги ишлар таҳлили шундан далолат беради, мамлакатимизда мустақиллик йилларида архив иши соҳасини тартибига солиш ҳамда изчил ривожлантириш учун зарур бўлган қонунчилик, нормативи ҳуқуқий база яратилган. Жум-

ладан, Президентимизнинг Қарор ва Фармонлари ҳамда амалдаги қонунлар мазкур соҳа тараққиётида муҳим аҳамият касб этмоқда. Бу борада 2010 йилда қабул қилинган "Архив иши тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни архив ишини ташкил этиш ва бошқа-

риш, соҳадаги муносабатларни тартибига солиша самара-ли кўлланиб келинмоқда. Миллий архив фонди ҳуҷжатлари қарийб 9,6 млн. сақлов бирлигига етган. Республиканинг давлат архивларида миллий-тарихий аҳамиятга эга бўлган 555 минг сақлов бирлигидан зиёд алоҳида қимматли ва ноёб ҳуҷжатлар тўплланган.

Қонунчилик палатасида

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ҳамо Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзи бошқариши органлари қўмитаси ҳамкорлигига "Фуқаролик жамияти шакланиши жароёнда ижтимоий шериклик: қонунчилик ва уни тақомиллаштириши масалалари" мавзуусида давра сұхбати ўтказилди.

ЎзМТДП сайловолди Платформасидан

5-бет

Ижтимоий шериклик

борасидаги қонунчиликни тақомиллаштиришга доир масала муҳокама қилинди

Унда Қонунчилик палатаси депутатлари, ЎзМТДП фракцияси ва Марказий Кенгашни аззолари, ҳалқ депутатлари маҳаллий Кенгашларга партинидан сайланган депутатлар, нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамда оммавий ахборотлари вакиллари иштирок этилди.

— Президентимиз томонидан парламент палаталарининг 2010 йил 12 ноябрдаги кўшма мажлисида тақдим этилган "Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада

чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси"да илгари сурилган戈ялар ва қонунчилик ташаббуслари ҳаётга татбиқ этилётгани мамлакатимиз модернизация килиш ва демократик янгилаш борасидаги ислоҳотларни янада

4-бет

«Milliy tiklanish» газетасини
www.milliytiklanish.uz сайтида ҳам ўқинг!



"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!
Нашр кўрсаткичи – 158



2014 – Соғлом бола йили

Она ва бола саломатлигини таъминлаш

жараёнининг хукуқий механизмини янада такомиллашириш, Давлат дастури тарғиботи ва ижросида
ЎзМТДП иштирокини бундан-да фаоллашириш талаб этилади



Ўзбек халқи болажон халқ. Оилада фарзанд дунёга келиши билан, унинг саломатлиги, ривожланниши, таълим тарбия топишига алоҳида эътибор қаратилади. Соғлом бола соғлом оналардан дунёга келиши эса аллақачон ўз исботини топган. Шу боис мамлакатимизда она ва бола саломатлиги масаласига давлат сиёсати даражасида эътибор қаратиладигани ҳам бежиз эмас. 2014 йилнинг "Соғлом бола йили" деб номлангани бу йўналишдаги ислоҳотларнинг мантиқий давоми буди.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий Кенгашин томонидан "Соғлом бола йили" муносабати билан ташкил этиланган "Мамлакатимизда она ва бола саломатлигини таъминлашнинг устувор вазифалари" мавзуусидаги давра сухбати иштирокчилари айни шу масала хусусида фикрлашибилар. Партия Марказий Кенгаши ва Олий Мажлис Конунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари, "Аёллар қаноти" етакчилари, партия фаоллари, хукуқшunos олимлар, тиббёт ходимлари иштирок этган тадбирда "Соғлом бола йили" давлат дастурининг мазмун-моҳияти, уни амалга оширишда партия ташкилотлари олдида турган мухим вазифалар мухокама этилди.

Тадбирни ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ихроия Кўмитаси раиси Сарвар Отамуратов кириш сўзи билан очди:

— Истиқтол йилларида мамлакатимизда аёллар ва ёшлар манфаатларига қаратилган ислоҳотлар изчилини билан давом этирилмоқда. Хотин-қизларни ҳар жихатдан кўллаб-кувватлаш, она ва бола саломатлигини мустаҳкамлаш, улар учун мунусиб турмуш шароитларини яратиб берниш йўлида олиб бориляётган амалий сайй-харакатлар бугун ўз натижасини кўрсатмоқда. Давлатимиз раҳбарининг ҳар бир чиқиши ва маърузаларидаги аёллар ва фарзандларимиз манфаатлари учун амалга оширилётган ишларга доир аниқ далил ва рақамлар бу йўналишдаги ислоҳотлар кўлами йилдан-йилга кенгайиб бораётганидан додлат беради.

ЎзМТДП хам ўз дастурий мақсад ва вазифаларидан келиб чиқкан холда мазкур ислоҳотлар ривожига мунособ хисса кўшишга интилмоқда. Партия сайловолди Платформасида белгиланган она ва бола



саломатлигини таъминлаш, репродуктив саломатлики, ахолининг соғлигини мустаҳкамлаш, халқимизга тарихан хос бўлган соғлом турмуш анъаналарини кенинг тарғиби килиши ва ахоли тиббий маданиятини оширишга кўмаклашиш каби вазифаларни амалга оширишга қаратилган тарғибот тадбирлари нафақат марказда, балки партия мизнинг туман Кенгашлари, кўйи бўғинларида ҳам мунтазам ташкил этилмоқда. Жорий "Соғлом бола йили" да бу йўналишдаги сайй-харакатларимиз язни боскичга кўтарилиши шубҳасиз, - деди пировардидаги партия раҳбари.

Тадбирда таъкидланганидек, "Соғлом бола йили" давлат дастурда мамлакатимизда жисмонан соғлом, маънан юксак авlodни

— Жисмонан соғлом, маънан етук авlodни тарбиялаш давлатимиз сиёсатининг устувор вазифаларидан хисобланади, - деди тадбирда "Соғлом бола йили". Давлат дастурда белгиланган вазифаларнинг асосий моҳияти" мавзуусидаги мазмун ўзилган ЎзМТДПнинг Олий Мажлис Конунчилик палатасидаги



фракцияси аъзоси Олтиной Эсонова. — "Соғлом бола йили" муносабати билан кабул килинган давлат дастурининг ҳар бир бандида бу бордаги ислоҳотлар кўлумли аниқ кўрсатиб берилган. Давлат дастурда ислоҳатчилиши режалаштирилган "Болаларни жисмоний ва маънавий ривожига зарарли таъсир кўрсатувчи ахборотдан ҳимоя килиш туғрисида" ги қонун лойиҳаси ҳамда "Жисмоний тарбия ва спорт тұғрисида" ги янги таҳирдаги қонун лойиҳалари партяимизда дастурий мақсад ва вазифалари билан бевозита ҳамоҳанг бўлгани боис, фракциямиз аъзолари бу жараёнда фаоллик кўрсатишлари лозим будиди.

Шунингдек, тадбирда "Камолот" ёшлар житимий ҳаракати Марказий Кенгаши бўлум бошлиги Феруза Мадраҳимова, "Соғлом авлод учун" ҳалқаро ҳайринга жамғармаси вакили Сирия Абдураҳмонованинг "Мамлакатимизда ҳола ҳукукларини ҳимоя килиш борасида олиб борилаётган давлат сиёсати", "Оналини ҳимояни мавзуусидаги маърузалини тингланди.

Тадбир иштирокчилари томонидан берилган саволларга маърузалилар батағиси жавоб бердилар. Билдириған тақлиф, фикр ва мулоҳазалар асосида партия "Аёллар қаноти" нинг она ва бола саломатлигини таъминлашга кўмаклашишга доир вазифалари белгилаб олindi.

Шоҳида ДАМАНОВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

Ҳанифа ЗОКИРОВА,
ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ихроия Кўмитаси девони
бўлуми бошлиғи:

— Усбি келаётган ёш авlodни соғлом турмуш тамоиллари асосида тарбиялаш, жамиятда соғлом оила мухитини шакллантириш, ёшларда саломатлик маданиятини юксалтириш масаласи ЎзМТДПнинг барча даражадаги ташкилотлари ва депутатлари диктат эътиборида бўлуб келмоқда. Бугунги тадбирда ҳам оналини ҳимояни мухофаза этиши юзасидан белгиланган партия дастурий мақсад-вазифаларни амалга оширишда партя фаоллари ва депутатларни бирлашмалари ташаббускорлигини ошириш масалалари мухокама қилинди. Жумладан, марказда партя фракцияси, жойларда партя гурухлари томонидан тиббиёт соҳасида амалга оширилётган ишлар юзасидан парламент ва депутатлик назоратини олиб бориши, тегиши мансабдор шахсларнинг ҳисоботларини эшиштишини ташкил этишини янада кучайтириш лозимлиги таъкидланди.

Дурдана АБДУРАҲМОНОВА,
тадбир иштирокчisi:

— Бугунги тадбирда мамлакатимизда биз ёшларнинг ҳар томонлама етук қилиб вояга етказиш борасида амалга оширилётган ишлар, "Соғлом бола йили". Давлат дастури мазмун-моҳияти билан янада кенгрок таниши имконига эга бўлдик. Маърузаларни тинглаб, ўз келажагинари фарзандлари ўзларидан деб билиб, уларга кенг шароит яратиб берилётган тадбирда вояга етаклифидан фарзандларни ташкиллашади. Тадбирда олган билим ва таассуратларимиз келгуси фаолиятимизда аскотади, деб ўйлайман.

Бошланғич партия ташкилотлари – бош таянчимиз

Электорат манфаатлари

уни ўрганиш ва тақлифлар тайёрлаш асосий вазифамизга айланishi зарур

римизнинг аксарияти ёшлардан иборат. Шу боис фаолиятимизда ёшларни ҳар томонлама кўллаб-кувватлашга қаратилган кенг кўламли ишлар олиб борилмоқда. Жумладан, ёшлар бандигини таъминлаш ҳамда уларнинг бўш вақтларни тўрги таъсимилаш мақсадида турли тўғараклар ташкил этидан. Эътироф этиши жоизки, туманимизда хунармандчиларни куолчилик, заргарлик, тикувчилик йўналишлари ривожланган. Айниқса, қизларимиз учун тузилган хунармандчилар тўғараклари ўз самарасини беряпти. Бунда "Хунарманд" ўзашаси туман бўлуми билан ҳамкорлигини кўл келмоқда.

Куий бўғин фаолиятини кузата турбий ёшларни ҳар томонлама комил инсон қилиб тарбиялаш, маънавиятини юксалтириш, уларни ёт гоялардан асрар-авайларни борасида бир катор тадбирлар ўтказилганинг гувоҳи бўлдик. "Биз одам савдошига қаршимиз", "Комилликка интилиб", "Юқсан маънавияти ёшлар — Ватан келажаги", мавзуусидаги тадбирларни шулар жумласига киритиш мум

кин. Шунингдек, куий бўғин аъзолари ташаббуси билан ташкил этиланган спорти тўғаракларида кўплаб ёшлар спортни турли йўналишлари билан мунтазам шуғуланиб келиммоқда.

— Халқимиз азал-азалдан бўлажак оналар ва тугилгах фарзандлар саломатлигини кетти эътибор қаратган, - дейди сухбатшошимиз. — Зоро, отана соғлом бўлгасигина, улардан жисмонан ва руҳан баркамол фарзандлар дунёга келади. Жорий "Соғлом бола йили" муносабати билан куий бўғин аъзолари ҳамда туманимиздаги қишлоқ врачлик пункти ҳамкорлигига маҳалламида "Соғлом она — соғлом бола" ҳафтагига ўтказилди. Ўнда туғиши ўшидаги аёллар, болалар тиббий кўриқдан ўтказилди ҳамда бўлажак келин-кўёвларни никоҳдан олдин кўриқдан ўтказилди билан бўлгасига ўтказилди.

Тадбирда таъкидлаш жоизки, узоқ йиллик тарихга эга Бухоро жаҳон тамаддунга бекиёс хисса кўшган кўхна замин хисобланади. Хусусан, Вобкент туман

Тўмарис АЪЗАМ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Хроника

Соғлом

маънавий муҳит

баркамол авлодни вояга етказишда
муҳим аҳамиятга эга

ФАРГОНА

ЎзМТДП Фарғона шаҳар Кенгаши томонидан "Тарихий обидалар партия нигоҳида" мавзуусида тадбир ўтказилди. — Истиқтол йилларида юртимизда тарихий обидалар, зиёраттоҳ ва қадамиколарни асраб-авайлаш, кайта тиклаш ҳамда кўп йиллик тарихий-маданий меросимизни тарғиб этиши борасида кўплаб ҳайрли ишлар амалга оширилди, - деди тадбирда сўзга чиккан партия шаҳар Кенгаши Ихроия Кўмитаси етакчи мутахассиси Ю.Ахмедова. — Бу жараёнда ЎзМТДП ҳам фаоллик кўрсатишга интилмоқда. Маданий-тарихий ёдгорликларни кўз қорачиғидек асрар, уларни келгуси авлодларга бус-бутин етказишга кўмаклашиш партимиз сайловолди Платформасида устувор вазифалардан бирни сифатида белгилаган. Бу каби тадбирларнинг ташкил этилиши ушбу дастурий вазифаларнинг ҳаётга татбик этишида муҳим аҳамият касб этиди.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

ЎзМТДП Чиноз туман Кенгаши томонидан "Миллий ўйинлар" фестивали ўтказилди. Таъқидланганидек, халқимизнинг миллий қадриятлари бўлган маънавий, маданий бойликларимизни тиклаш, бойитиш, асраб-авайлаш, уни келгуси авлодларга бекам куст етказиш, аждодларимиз томонидан минг йиллар давомида яратиб келинган урф-одатлар, маросимлар, халқ ўйинларини, миллий қадриятларимизнинг ўрни ва мавзеини тиклаш ЎзМТДПнинг асосий вазифаларидир. Халқимизга хос миллий қадрият, анъана ва урф-одатлар тарбиботига йўналтирилган ушбу минтақавий фестивал ҳам ёшларимизда миллий фурӯр ҳамда улардан фахрланиш туйғусини шаклланшига хизмат килиши шубҳасиз. Мусобакада ёшлар "Тош кўтариш", "Елқада кураш", "Арқон тортиш", "Уриб қочар" каби миллий ҳаёт ўйинлари бўйича ўз маҳорат ва имкониятларини намойиш килиши. Фаол иштирокчилар партия ҳамда ҳамкор ташкилотларнинг эсадлар совалари билан тақдирландилар.

САМАРҚАНД

Партия Самарқанд вилоят Кенгаши ташаббуси билан оила қадриятларини янада мустаҳкамлаш, жамиятда хотин-қизларнинг ижтимоий фаоллигини кучайтишига қаратилган "Аёлга эхтиром" мавзуусида давра сухбатида ўтказилди. Тадбирда истиқтол йиллари юртимизда аёлларни улуглаш, уларни ижтимоий муҳофаза килиш, жамиятда хотин-қизларнинг нуғузини оширишга алоҳида эътибор қаратиладигани, мамлакатимиз ривожига қаралови ислоҳотлар жараёнда хотин-қизлар мунособи чисса кўшадигани, ўз иктидори ва салоҳиятини эл-юрт фаровонлиги йўлида сафарбар этаётгани таъкидланди.

НАВОИЙ

ЎзМТДП Кизилтепа туман Кенгаши томонидан жорий "Соғлом бола йили"га бағишилаб "Соғлом авлод — юрт таяни" мавзуусида тадбир ўтказилди. Унда сўзга чиккан партия туман Кенгаши раиси Турсунпӯлат Муҳаммадов, жумладан, шундай деди: — Ҳар бир ота-она фарзандининг соғлом бўлишини, яхши таълим-тарбия олиб, баркамол инсон бўлиб вояга етишини истайди. Мамлакатимизда истиқтол йилларида аёлларни улуглаш, ҳалқаро ҳайринга жамғармаси вакили Сирия Абдураҳмоновинг "Мамлакатимизда ҳола ҳукукларини ҳимоя килиш борасида олиб борилаётган давлат сиёсати", "Оналини ҳимояни — давлат ҳимоясизда" мавзуусидаги вазифаларни ҳамда фоалиятини янги боскичга кўтариши юзасидан таъкидланади.

КАШҚАДАРЁ

— Ҳар бир ҳалқнинг маънавий қиёғасини унинг тархи, миллий салоҳияти, урф-одат ва анъаналарни бегилганди, - деди ЎзМТДП Дехонобод туман Кенгаши Ихроия Кўмитаси раиси А.Нурилаев. "Қадриятларимизни қадрлайлик" мавзуусида ўтказилган давра сухбатида. — Истиқтол шароғати билан ўтмиш меросимиз қайта тикланди ҳамда улув бобокалонларимиз колдирган иммий, адабий асраларни чукур ўрганиш имконияти пайдо бўлди. Мазкур жараёнда ЎзМТДП томонидан ўсбি келаётган ёш авlodни миллий-маънавий-тарихий қадриятларимизга хурмат руҳида ва ўтмиш меросимизнинг ҳақиқий билимдони, замонави билимларига эгаси этиб тарбиялашга кўмаклашиш сингари дастурий мақсад-вазифалардан келиб чиқиб турли тарғибот ўтказ

Маънавият

Буюк саркарда тутган сиёсат

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Халқимиз тарихида инсоний камолоти ва ижтиомий фаолияти билан доврурга қозонган миллатимиз фаҳри бўлмиш улуг зотлар кўп бўлган. Улар қаторида шундай зот борки, у Ватанимиз ўтимиши, бугуни ве келажагида бениҳоя юксак ўрин тутган Соҳибқирон Амир Темур ҳазратларидир.

Йиллар, асрлар ўтган сари ўз юртига озодлик баҳшида эттган, Марказий Осиёда курдатли марказлашган давлаткор топтирган Амир Темурни қизикиш кундан-кунга ортиб бораётгани фикримиз далилдири. Абдатта, тарихда катта из колдириб халқ назарига тушган барча буюк сиймолар ҳамиша юксак маънавияти инсонлар томонидан улгураниб келинган. Зоро, Амир Темур шахсими идрок этиш — тарихни идрок этиш. Амир Темурни англаш ўзлигимизни англаш демадкир. Амир Темурни улуглаш — тарих қаърига чукур илдиз отган томиралиримизга, маданиятилизга, курдатимизга асосланиб, буюк келажагимизга ишонч билан қўймогимиз кафолатидир. Мамлакатимиз пойтахти Тошкент шаҳрида 1993 йил 31 август куни Соҳибқирон Амир Темур ҳайкалининг очилишига багишланган ўйғилишда муҳтарам Президентимиз Ислом Каримов «Муҳаммад Баҳодир ўғли Амир Темур ёшлиқ чигодан мард, довюрак, гурурли, ўтқир зеҳн ва ақлу идрок эгаси бўлуб ўсади. Уёшлигидан бошлаб ўз олдига она юртни мўғул босқинчилирдан озод қилиш максадини кўйди. Ер юзида буюк салтанат соҳиби сифатида эл ва элатларининг бошини қовуштири, мамлакат курдатини ҳар соҳада юксаклика кўтарилиб дунёга машҳур қилди», - деб тарьядагланларни бежиз эмас.

Соҳибқирон Амир Темур жаҳоншумул обўр-эътибор ва шон-шукрат қозонишида бош омил хисобланган жиҳат, яни саркардалик ва бундекорлик даҳоси, ҳарбий истеъоди ҳамда маҳорат, жаҳон ҳарбий санъатига кўшган улкан хиссаси борасида кўпдан-кўп фикр-мулоҳазалар, ёътирофлар билдирилган. Унинг мамлакатни ҳар башкариш, молия-интизоми, солик соҳасидаги сиёсати ҳам мутахассислар томонидан зўр қизикиш билан ўрганилмоқда.

Хазрати Амир Темурнинг бутун жаҳон ахлини ҳайратта соглан ҳарбий зафарларига фақат унга Олоҳо томонидан инъом этилган лашкар-бошчилик салоҳияти махсулни деб қарамасдан, балки унинг фавкулодда замонавий курол-аслаҳалар билан таъминланганиги, ўша даврнинг илғор жанг олиб бориши стратегиясини, усулларини мухаммал эгаллаган ўта интизомли, ватанпарварлик руҳидат тарбияланган армияни тузиши натижаси, деб қаралмоғи мақсада мувофиқидир.

Амир Темурни сиёсатдан ва моҳирарбоб сифатида салтанати шишилни таъкидлаганидек, тўрт қоидага амал килган холда олиб борган. Булар қенгаш, машварату маслаҳат, қатъий қарор, тадбиркорлиги ҳуշёрлик ҳамда эҳтиёткорлиқидир.

“Салтанатим қонун-қоидларини ҳам - дейди Амир Темур «Темур

“Шаркона бозор фазилатлари” китобида асосан ана шулар ҳакида батафсил ва ишонарли майлумотлар келтирилади. Асар таникли, ардоқли элшинос олим Билол Аминов, саҳоватпешса тадбиркор Собит Махкамов, журналист Тўлқин Расулов (охирати обод бўлсин) қаламига мансуб. Унга ўзбек миллий саводагарлигига кўп йил давомида баракали хисса кўшган, ўзбекистонда хизмат курсатган савдо ходими Фағур ота Юсупов (охирати обод бўлсин), шу соҳанинг улкан билимдони, кўп йиллар мобайнида халол-пок, ишбилармон сав-

9 апрель — Соҳибқирон Амир Темур таваллуд топган кун



Дунё эътирофи

Буюк саркарда, моҳир сиёсатчи, ўтқир ислоҳотчи, саводотчи, хунармандчилек ва маданият ҳомиси бўлган Амир Темурнинг башарият олдидағи ўлмас хизматлари неча асрлар ўтганига қарамай жаҳон ҳалқлари томонидан юксак баҳоланиб келинмоқда. Соҳибқирон тобилейининг ЮНЕСКО томонидан ҳалқаро миқёсда кенг ишонланганни эса ана шу эътирофнинг ёрқин далилдири. Амир Темур наини юртимиз, балки инсоният тамаддунига ўз хиссасини кўшган буюк шахс бўлибигина қолмай, ўзбек давлатчилиги асосчиси ҳамдир.

Соҳибқирон бобомизнинг давлатчилик борасидаги фикрлари буғунги кунда ҳам аҳамиятини йўқотмаган. “Темур тузуклари” асарида бобомиз: “Давлат ишларининг тўккиси улушини кенгаш, тадбир ва машварат, қолган бир улушини килим билан амалга оширдим”, деб ёзди. Демак, бундан англашладиши, Амир Темур давлат идора этишда ақл-заковат ва адаптация амалга килган. Колаверса, бундан 600 йил күшини давлатлар билан ўзаро алоқа тузмасдан турб, яни ҳамкорлик изиштасиб, олмаларни таъсифланган: «Амир Темур олимларни яхши кўрар, саййди шарифларни хурмат киларди, уламо ва фозилларни хурмат киларди, ўзаро юксак иззат кўрсатиб, уларни бошқалардан юкори кўяр, ҳар бирининг хурматини жойига кўйиб муруватини аямас эдилар».

Шу боис ҳам Юртобинимиз ўзининг «Юксак маънавият — енгиломас куч» асарида Соҳибқирон бобомиз ҳақида: «Тенгиз азму шижаот, мардлини ва доиницандлик рамзи бўлган бу мумтоз сийм буюк салтанат барги этиб, давлатчилик борасида ўзидан ҳам амалий, ҳам настарий мерос колдири, илму фан, маданият, бунёдкорлик, дин ва маънавият ривожига кенг йўл очди» - деде юкосак баҳо берган.

**Сайфутдин ЗАЙНУТДИНОВ,
Ўзбекистон Республикаси
ИИВ Академияси
профессори,
Музаффар ТОЖИБЕОВ,
доцент**

факкури ва акл-заковатининг буюк тимсоларидир. Бугун дунёнинг ҳарий 50 мамлакатида темуршунос олимлар фаолият кўрсатмоди. Темур ва темурйлар даври ҳакида кўплаб китоблар нашр этилалиги. Утган олипи ўз иёл мобайнида Амир Темурга багишилаб яратилган асарлар сони Европа тилларида 500, Шарқ тилларида esa 900 тага яқинлашиб қолди. Мамлакатимиз истиқололга ёршига, Амир Темур шахси томънода Ватан ва милят тимсолига айланди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО рўйхатидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Соҳибқирон пойтатига ҳайрат билан ўзини келинди. Шарқ дурдонаси ҳисобланниш Самарқанд шаҳрининг бутунжоҳон майдани ва маънавий меросини сақловчи, ривожлантируви ташкилот ЮНЕСКО ташкилотидан жой олиши Амир Темурнинг дунёда ўз ўрни ва нуфузга эгалигини янга бир карра ислоблади. Мустакиллик шарофати билан мұхтарлар Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан буюк Соҳибқиронга алоҳида эктирилди, унинг 660 йиллик юбилей 1996 йили ЮНЕСКО шағелигда дунё бўйлаб кенг нишонланди. ЮНЕСКОнинг ўша пайтдаги раиси Федерико Майор Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга ташриф буюар экан, Со

Бизнинг шарх

ИЗЧИЛ ИСЛОХОТ ВА САЙЙ-ҲАРАКАТЛАР

Миллий партия томонидан илгари сурилган фоя ва мақсадларнинг асосини ташкил этади

Жанубий Осиёдаги бир палатали парламентга асосланган Бангладеш давлатида сўнгги маротаба ўтказилган парламент сайловларида "Авами лига" партияси ишончли галабага эришиди. Шунингдек, мамлакатдаги яна бир йирик сиёсий кучлардан саналган Бангладеш миллатлар партияси ва Жатия миллий партияси ҳам сайловида юқори натижалар кўрсатган. Мазкур партиялар ҳозир ҳам мамлакатда мунособ обрў-эътиборга эга.

Мамлакатда ҳар беш йилда бир мэртаба парламент сайловлари ўтказилиди. Ойли конун чиқарувчи идорада 345 нафар депутат фаолият юритиб, шундан 300 нафари сайловда сайланса, қолган 45 та ўрин туриларни алди. Адабий тартифларни ўтказиб, Конституцияга мувофиқ, сайловда галаба қозонган партия етакчилини бош вазирлик курсисини эгаллашиди. Факат парламент депутатигина вазирликка тавсия этилиши конунда кўрсантиб ўтилган.

Давлат раҳбари президент хисобланса-да у катта ваколатга эга эмас. Марказий ҳукумат ижроя ҳокимиётининг олий органи саналади. Ҳукумат азъоларни президент томонидан тасдиқланиб, Конституцияга мувофиқ, сайловда галаба қозонган партия етакчилини бош вазирлик курсисини эгаллашиди. Факат парламент депутатигина вазирликка тавсия этилиши конунда кўрсантиб ўтилган.

Бангладешда кўп партиявилик тизими мавжуд бўлиб, ҳозир бу ерда юзга якин сиёсий партиялар рўйхатта олинган. Мамлакатда Бангладеш миллатлар партияси билан "Авами лига" партияси сиёсий майдонда ўзаро рагбатчилик қилиб, ҳокимияти галмагандан бошқариб келмоқда. Ўтган асрнинг 1960 йил охирилари 1970 йил бошларида ҳалқ озодлик ҳарқатига бошлилик қилиган "Авами лига" партияси 1971 йилнинг 26 марта Покистон шарқида мустақил Бангладеш давлати ташкил этилганлиги тўғрисидаги декларацияни эълон қилиди.

Рангин дунё

Қадимги дунё мўъжизаларидан бири Искандария маёғи нағис меъморий ечимга эга бўлгигина қолмай, денизчиларнинг Буюк Бандаргоҳга эсон-омон қайтишини ҳам таъминлаган. Мазкур архитектура мўъжизаси ер юзида энг баланд иншоот бўлиб, олиму сайёҳларни бирдек ўзига мафтун айлаб келган.

Иншоот ҳозирги Мисрнинг Искандария шахри ичидаги қадимий Фарос (француз, итальян ва испан тилларида "Фарос" "маёғ" деган маънони беради) оролида жойлашган эди. Искандар Макдуний вафотидан хеч қанча вақт ўтмай, унинг кўмандони Птоломей Сотер Миср устидан фалаба қозонади. У Искандария шахрининг бунёд этилишига бош-кош бўлиб, уни салтанат пойтахтига айлантириди. Ўшанда шахар кирғозидан унча узоқ бўлмаган ҳудудда кичик Фарос ороли ётари. Афсоналарга кўра, Фарос Фиръавон оролининг бошқа бир номи бўлган. Бу орол куриклик билан Гептастадиён тўғони орқали боғланар эди. Ўша давраги кема катновидаги хавф-хатарлар ва ҳудуднинг ясси соҳил бўйида жойлашши туфайлими маёғи куриш зарурати туғилди.

Птоломей Сотер миододан аввалиг 280 йилда ё маёғи курилишини бошлаб юборади. Аммо курилиши ишлари унинг вафотидан сўнг, ўғли Птоломей Филаделфус томонидан якунига етказилди. Эвклидин замондоши, меъмор Сострат обиданнинг биш меъмори эди. Курилишнинг турли қисмлари Искандариянинг ўзида тайёрланди. Бир неча асрлар давомидан Искандария маёғидан бандаргоҳни белгилаб туриш учун фойдаланилган. Бугунги кунда машҳур бинолар курилишига кетган сарф-ҳаражатлар пул бирлигига ўлчанади. Шундай



Партия социализм, секуляризм ва демократия тамоилларига ёндашишини таъкидлаб, жанговар исенкор отрядларни куролсизлантиришига кириди ва мамлакатни социализм ўйлаб ривожлантириши дастури асосида ўлкага хорижлик иқтисодчиларни таклиф эта бошлади. 1972 йилдан бошлаб кўплаб саноат корхоналари, шу жумладан, жун ва ил-газлама фабрикалари, қанд-шакар заводлари, банклар, сургута компаниялари, чой плантациялари давлат тасаруфига ўтган.

Уша йили мамлакатда парламента асос солинди ва орадан тўрт ой ўтгач ўтказилган сайловда "Авами Лига" партияси голиб чиқди. Мазкур партия 1949 йилнинг июнида тузилган бўлиб, 1966 йилнинг февралида эълон қилинган янги дастурида Шарқий Покистонга кенг муҳторият макоми бериш масаласи ҳам кўзда тутилган эди. 1958-1962 йилларда ҳарбий режим даврида Покистон ҳукумати томонидан унинг фабрияларни тўхтатилган.

Шубу партия бугунги кунда тадбиркорларни ҳар томонлама кўллаб-куватлаш, ахолини иш билан таъминлаш, уларнинг саводхонлигини ошириш, чекка худудларда ишлаб чиқаришини ривожлантириши ва шу орқали мамлакат

иқтисодиётини юксалтиришини мақсад қилиган. Партия шунингдек, давлат ҳаражатларини қисқартиришини таклиф этадиган ягона партия хисобланади. Бангладеш миллатлар партияси 1978 йил сентябрь ойидан тузилган. У мустақилларни мустаҳкамлаш, мамлакат яхлилиги ва суверенитетини саклаб колиш фояларини ишлаб чиқиб келмоқда. Минтакавий интеграциялашув жаҳаёнини кенгайтириш билан бирга, қишлоқ хўжалиги, саноат, тиббий маданиятини ошириш, соҳадаги хизмат турларини ривожлантириши, хусусий тадбиркорликни ра-

батлантириш, солиқларнинг қисқартирилиши, коррупция, қашшоқлик ва ишлизликка қарши кескин кураш олиб бориши мақсад қилиган. Мазкур партия ўтган йиллар давомидан юрт тараққиёти, ривожи йўлида кўплаб ижтимоий-иқтисодий ташаббус ва тақлифларни ишлари сурб келмоқда. Улар орасида маънавий ривожланши масаласини алоҳида таъкидлаш лозим.

Бангладешдаги барча партиялар ўзининг ёшлар ҳарқатига эга. Парламентга сайланганлар орасида ёш етакчиликни ҳам кўриш мумкин. Бунга Жатия миллий партияси яққол мисол була олади. Партия 1986 йили ҳарбий маъмурият шафелигига ўнг оғмачилар ва консерватив-эскилик тарафдорларидан иборат гурухлар томонидан тузилган. Партия ўзига мамлакат суворенитетини мустақилларни мустаҳкамлаш, бошқа динларни хурмат қилиш, бағрикенглик, миллатпарварлик, демократия ва ижтимоий тараққиёт широларни ишлари сурб келади. Бозор иқтисодиётни ва хусусий мулкчилик шаклларни ривожлантириш ҳам улар олдига кўйилган асосий мақсадлардан бирориди.

Мамлакат ҳукумати томонидан олиб борилаётган ишлар Миллий партия томонидан илгари сурилган фоя ва мақсадларга ҳамоҳанглиги билан ажralib туради. Шу жиҳатдан бўлса керак, якинда ўтказилган тадқиқот натижаларига кўра ахолининг аксарият кисми мазкур партияни кўллаб-куватлашини билдирид. Тадқиқотларга қаранганд, партия электорати асосан зиёли инсонлар, ижтимоий фаол қатлам - тадбиркорлар, катта ёшли ахолидан ташкил топган.

Бангладеш парламент бошқарувидаги унитар республика бўлиб, 1972 йилда мамлакат конституцияси қабул қилинган. Давлат 6 та вилоят-Дакка, Читтагонг, Кхулна, Раджахи, Барисал ва Силхетта бўлинган. Ҳар бир вилоядага 64 та округ мавжуд. Пойтахт Дакка саноат ва маданий марказ хисобланса, Читтагонг асосий дентиз порти, эркин экспорт худудига эга савдо-саноат марказига эга. Раджахида эса 1954 йилда очилган йирик университет ишлаб туриди.

Азимжон ПЎЛАТОВ

Бангладеш парламент бошқарувидаги унитар республика бўлиб, 1972 йилда мамлакат конституцияси қабул қилинган. Давлат 6 та вилоят-Дакка, Читтагонг, Кхулна, Раджахи, Барисал ва Силхетта бўлинган. Ҳар бир вилоядага 64 та округ мавжуд. Пойтахт Дакка саноат ва маданий марказ хисобланса, Читтагонг асосий дентиз порти, эркин экспорт худудига эга савдо-саноат марказига эга. Раджахида эса 1954 йилда очилган йирик университет ишлаб туриди.

Искандария маёғи



Экан, маёғ учун қанча Рим тангалари сарфланганини ўзингиз тасаввур килаверинг.

Искандария маёғи ҳакидаги маълумот ва фикрлар араб сайёҳларининг ёзма манбаларида ҳам учраб туради. Уларда қайд этилишича, араб ҳукмдорларни Миср ва унинг бойликларидан сармасст бўлиб қолади. Бирок, ўта ер денизидаги халқлар билан алоқа ўрнатолмагач, улар пойтахти Ҳоҳира га кўчирадилар. Айнан ўша йиллари маёғ кўзгуси тасодифан кулатиб юборилади ва унга қайта жойига ўрнатишнинг иложи бўлмайди. 856 йили Искандария шахрини ларзага келтирган зилзила маёғка сезилари даражада зарар етказди. Кейинги 1303 ва 1323 йиллардаги кучли зилзила ўз таъсирини кўрсатди. 1480 йили Мисрлик Мамлук Султон Искандария муҳофазаси учун истехком куришга қадс килганида маёғнинг кунни ҳам битди. Мамлук Султон маёғ минорасидан йиқилган тош ва мармалардан фойдаланиб, бир пайтлар Искандар маёғи турган жойда калъя барпо этиди.

Вайрон бўлган олти мўъжизадан энг узоқ умр кўргани ҳам айнан Искандар маёғи бўлди.

Шунинг учунни унинг кўришини шакли ҳакидаги аниқ маълумотлар бизгача етиб келган. Страбон ва Плиний каби тарихчиларнинг асарларини ўқиб, минора шаклига бўлиб, унинг нағис мармар копламаси ҳакида кис-

задан ишланган улкан хайкални ўрнатилган эди. Учинчи қаватнинг куббаларини гранит устунлар тутиб турарди. Худди мана шу ерда гулхан ёқилган. Гулхан алансаси узоқ масофадан кўриниб туриси учун маҳсус кўзгуларни ўрнатилган эди. Ёқилгини энг юқори қаватга эшакларга ортганча олиб чиқилган. Айланма зиналар шундай курилган эдики, устига ёқилип ортилган эшаклар бузилардан бемалол юқорига олган. Маёғдаги хоналарда бутун бошли гарнизонни жойлаштируса бўларди. Маёғ кемаларга йўл кўрсатибигина қолмай, ўзига хос кузатув пунктни ҳам бўлганди.

Тарихчиларнинг ёзишича, маёғнинг иккинчи қавати, яъни саккиз кирралли миорани жуда кўп бронза хайкалчалар безаб тураган. Хайкалчалардан бирни Кўёш қайси томонига ўтса, ўша томонга қараб оларкан. Бошқа бир хайкалча кечак-ю кундуз ҳар соатда бир марта, бонг уриб тураган. Яна бир хайкалча душман кемаси якинлашаштганда ҳарқатга келиб, денизга ишора қилган ва овоз чиқарип ҳашибар берган. Альбатта, бу хикоялар муболагадан холи эмас. Лекин шу нарса аниқи. Фародаги маёғ дунёда тенги ўйк ва ягона иншоотлардан бири бўлиб қолаверади.

Зафар МУҲАММАД

ДУНЁДАН

ДАРАКЛАР

Панама метроси

Панамада илк метрополитен очилди.

13 та станциядан иборат метрополитеннинг умумий узунлиги 14 километри ташкил этади. Метрополитен куришишлари 2010 йилдекабр ойида бошланган. Франциянинг Alstom компанияси томонидан харид қилинган тақлифларда кондиционер овоздарни ташаббус ва тақлифларни ишлари сурб келмоқда. Улар орасида маънавий ривожланши масаласини алоҳида таъкидлаш лозим.

Бюллетенлар ҳисобланмоқда

Афғонистонда сайловда берилган овозларни йигиши жароёни давом этмоқда.

Мамлакат мустакил сайлов комиссияси вакилларининг тарқатган маълумотларига қараганда, 34 вилоядан 20 тасида овоз бериш бюллетенлари якуний хисоблаш учун Кобулга жўнатилган. Колган 14 вилоядан овоз бериш бюллетенларини пойтахта олиб келиш жараёни 15 апрель куни якунига етади. Эслатиб ўтамиш, шу йилнинг 5 апрель куни ўтказилган президентлик сайловида 12 миллион сайловидан 7 миллион ўз овозини берган.

Глобал иқлим ўзгариши

БМТ мутахассислари кейинги йилларда сайёрамизда рўй берадётган табиий оғатлар ва ўзгаришлар жиддий ва бартараф қилиб бўлмайдиган оқибатларга олиб келишидан оғоҳлантироқмода.

Маълумотларга кўра, асримиз охирига қадар Ер куррасида ҳаво ҳарорати 4 даража кўтарилиши мумкин. Мутахассисларнинг фикрича, ҳозир одамот фаолияти оқибатида ҳаво ҳарорати 1 даражадан кўпроқка ошган. Глобал иқлим ўзгариши оқибатида сайёрамизда денгиз ва уммонлар сатининг сезиларни даражада кўтарилини кузатилмоқда. Бу, айниқса, Мексика кўрғазли атрофидаги жойлашган ахоли яшайдиган ерларга катарак, ҳаво тадбирларни бирор тадбирларни билир. Олимларнинг айтишича, куруклини эгаллаб бораётган шўр сув нафакат инсон хаётни, балки хайвонотни наботот дунёсига ҳам жиддий зарар етказиши мумкин.

Кучли жала

Гонконгда кучли шамол эсиб, жала ва дўл ёғиши оқибатида кўплаб талофатлар содир бўлган.

Хусусан, пастлиқда жойлашган айрим ҳудудлар хамда иккита метро бекатини сув босган, кўплаб дарахтлар кула бушиди. Базъи жойларда

